

integrity

Nmagazine

2017 SAYI:11

TEİD
Etik ve İtibar Derneği
Ethics & Reputation Society

Yapay Zekâ, "GO" da İnsanı Yendi;
Buyurun Cenaze Namazına!

**Ya Tarih
Gerçekten
Tekerrürden
İbaretse...**

ARABA TEMİZLİĞİNDEN
ŞİRKET TEMİZLİĞİNE DERSLER

Rekabet Ama Nereye Kadar?

**SOYULDUĞUNU
RESMET...**

SOYULDUĞUNU RESMET* ...

Birileri “Benim dinim bu, ırkım şu, bayrağım bu, soyum sopum imtiyazlı; bu nedenle bizde hırsızlık, rüşvet olmaz” derse, Panama Belgeleri’ndeki çürümüşlüğün evrenselliğini RESMET.

Rüşvet verenin ve rüşvet alanın bir otelin roof barında, ellerinde purları ve viskileri ile birlikte zaferlerini kutladıklarını RESMET. Muhasebe müdürünün şirket kasasından para çaldığını ve oluşan kasa açığını kardeşinin çalıştığı restorandan aldığı sahte faturalar ile kapattığını RESMET. İnsan Kaynakları müdürünün akrabasını şirkette çalıştırmış gibi göstererek bordroya aldığı ve her ay bu hayalet çalışanın banka hesabına maaş ödendiğini RESMET. Pazarlama müdürünün şahsi yolculuk masrafları ve akşam yemekleri için yaptığı harcamaları iş geliştirme masraflarımış gibi göstererek şirketinden aldığını RESMET.

Yazı: Fikret SEBİLCİOĞLU, CFE, CPA, TRACE Anti-Bribery Specialist

* Bu başlık Roger Waters’ın “Is This the Life We Really Want” albümündeki “Picture That” adlı şarkıdan esinlenerek konulmuştur.

Genel müdürün kızının evine yakın lüks bir restoranda akşam yemeği yediğini; bu yemeği şahsi kredi kartı ile ödediğini ve kasa fişini babasına verdiğini; genel müdürün bu kasa fişini, kredi kartı sahibinin isminin görüldüğü alt kısmını makasla keserek, şirketin işiymiş gibi yansıtıp kızının şahsi harcamasının parasını şirketten aldığı **RESMET**.

İmza yetkilisi Mali İşler Müdürünün şirket banka hesabından şahsi banka hesabına para göndererek seni soyduğunu ve banka hesabından düşen parayı bilançoda devreden KDV gibi hiç beklenmeyen bir hesabın derinliklerinde gizleyerek dengelediğini ve yevmiye kaydındaki açıklamalarda manipülasyon yaptığını **RESMET**.

Satın Alma Müdürünün çocukluk arkadaşı ile ortak paravan şirket kurduğunu ve bu paravan şirketten senin şirketine fiktif fatura göndererek seni soyduğunu **RESMET**.

Satış Direktörünün, gerçekte kendisine ait olan ama kuzeninin adına kurduğu şirkete düşük fiyattan satış yaparak seni zarara uğrattığını, kendi şirketinde ise aldığı ucuz ürünlerle servetine servet kattığını **RESMET**.

Genel Müdürünün sektörde iş yapabilmesi için gerekli olan lisansı almak amacıyla bir kamu görevlisini ailesi ile birlikte yurt dışına tatile gönderdiğini **RESMET**.

KARA PARA VE RÜŞVET...

Rüşvet parası yaratmak amacıyla "çürük" iş ortakları ile gerçekte alınmayan hizmetler karşılığında sahte faturalar alındığını; şirketteki rüşvetçi yöneticilerin hileli bir şekilde bu faturaları bu iş ortaklarına ödeyerek şirket parasını usulsüz yollar ile dışarı çıkardıklarını; yaratılan bu kara para ile rüşvet ödenerek ve uygun olmayan hediyeler dağıtılarak işlerin hileli bir şekilde alındığını **RESMET**.

Genel Müdürünün müşterideki üst düzey yöneticilere hediyeler ve rüşvet vermek suretiyle ihaleye fesat karıştırdığını ve ihale sürecinde rakiplerin fiyatlarını görebilmesini fiyat ayarlaması yaptığını **RESMET**.

Satın Alma Müdürünün danışıklı dövüş içinde olduğu bir tedarikçiye şirketin siparişlerini kaydırıldığını ve bu hizmeti karşılığında tedarikçiden her bir işlem için komisyon aldığı **RESMET**.

Genel Müdürünün çürük iş ortaklarına paravan bir şirket kurduğunu; bu paravan şirket aracılığı ile rüşvet parasını şirketten çıkardığını; bu para ile önemli bir ihalede önce bu ihalede karar verme mekanizmasında kritik bir pozisyona sahip olan yöneticiye Rolex saat hediye ettiğini **RESMET**.

Şirketinin seyahat acentesinin gizli bir şekilde Satın Alma Müdürüne bedava tatil hediye ettiğini; bunun karşılığında Satın Alma Müdürünün şirketin tüm seyahatlerini bu acenteden geçirdiğini; artık rekabet stresi yaşamayan acentenin makul pazar fiyatlarının çok daha üzerinde hizmet faturası keserek şirketini mağdur ettiğini **RESMET**.

ŞİŞİRLMİŞ TUTARLAR...

Satın Alma Direktörünün spesifik bir tedarikçiden şişirilmiş tutarlarda satın alım yaparak seni dolandırdığını; bu tedarikçinin gerçekte karısının adına kurulan ve erkek kardeşi tarafından işletilen bir şirket olduğunu; Satın Alma Direktörünün sahip olduğu imza yetkisi ve otorite ile gizli sahibi olduğu tedarikçiden sürekli olarak hileli satın alımlar yaptığını **RESMET**.

GENEL MÜDÜRÜNÜN SEKTÖRDE İŞ YAPABİLMESİ İÇİN GEREKLİ OLAN LİSANSI ALMAK AMACIYLA BİR KAMU GÖREVLİSİNİ AİLESİ İLE BİRLİKTE YURT DIŞINA TATİLE GÖNDERDİĞİNİ RESMET.

Genel Müdürünün çok güvendiği askerlik arkadaşına aynı sektörde iştigal eden (yani rakip) bir şirket kurduğunu ve müşterilerini, çalışanlarını ve diğer kaynaklarını yavaş yavaş o şirkete aktardığını **RESMET**.

Şirketinde Genel Müdür ile Mali İşler Direktörünün hileli bir şekilde şirket giderlerini aktifleştirdiğini ve böylece **EbitDA'nın** (*Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation, And Amortization, Faiz Amortisman ve vergi Öncesi Kâr-FAVÖK*) olduğundan daha yüksek gösterildiğini **RESMET**. Rüşvet ile büyüyen işler sonucunda şirket kârlılığının hileli bir şekilde arttığını ve her şeyden habersiz olan mağdur şirketin, bu sahte başarılarından dolayı yöneticilerine ikramiyeler dağıttığını **RESMET**.

Yukarıda bahsedilen olayların gerçek suiistimal vakaları olduğunu **RESMET**.

Sıralamadaki rakamın yükseldikçe durumunun kötüleştiği Yolsuzluk Algısı Araştırması'nda, Danimarka'nın 1, Uruguay'ın 21, Bhutan'ın 27, Brunei'nin 41, Ruanda'nın 50, Ürdün'ün 57 ve Türkiye'nin 75. sırada olduğunu **RESMET**.

RÜŞVET VERENİN VE RÜŞVET ALANIN BİR OTELİN ROOF BARINDA, ELLERİNDE PUROLARI VE VİSKİLERİ İLE BİRLİKTE ZAFERLERİNİ KUTLADIKLARINI RESMET.

Birileri "Benim dinim bu, ırkım şu, bayrağım bu, soyum sopum imtiyazlı; bu nedenle bizde hırsızlık, rüşvet olmaz" derse, Panama Belgeleri'ndeki çürümüşlüğün evrenselliğini **RESMET**.

Hâlâ itiraz eden olursa ACFE'nin (*The Association of Certified Fraud Examiners / Uluslararası Suiistimal İnceleme Uzmanları Birliği*) çalışan suiistimallerine ilişkin hazırladığı raporda Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgelerde rüşvet ve yolsuzluğun en yüksek suiistimal türü olduğunu **RESMET**.

Bu rüşvet ve yolsuzlukların özel şirketlerde olduğunu ve bu nedenle sorun yaratmadığı düşünülürse, tüm bu suiistimallerin gerçekte şirketlerin maliyeti olduğunu ve bu maliyeti nihayetinde artan satış fiyatları ile halkın ödediğini **RESMET**.

ACFE'nin araştırmasına göre her şirketin cirosunun en az %5'inin suiistimallere heba edildiğini, suiistimalcilerin cebine giren bu paralardan dolayı toplumun sağlık, eğitim ve altyapı gibi temel ihtiyaçlarından yoksun kaldığını **RESMET**.

Rüşvet verenin ve rüşvet alanın bir otelin roof barında, ellerinde puroları ve viskileri ile birlikte zaferlerini kutladıklarını **RESMET**.

Cesurca ve üç maymunu oynamadan **RESMET**. İstediklerini istedikleri kadar **RESMET** ama **RESMET**.

